

Складнопідрядні речення з підрядними допустовими

Презентацію підготував учень 9-Б класу Пархоменко Євгеній

Прочитати. У складнопідрядних реченнях вказати частину головну й підрядну.

- Хай літають вітрни, хай сміються громи,
Ми не звернем зі своєї дороги.
- Нехай дощі кризьдрану свитину
Січезгорблену працею спину,
А споченку собія не дам!
- Хоч ніч, як могила, хоч місяць у млі,
Хоч зорі не світять, все спить на землі,
Лети, моя пісне, і вільна, й смутна,
Як промінь од зірки, як співів луна...

Складнопідрядним реченням з підрядним допустовим називається таке складне речення, у якому підрядна частина виражає твердження, всупереч якому дія головної частини все ж відбувається.

**Хоч земля вся укрита
снігами, **моє серце в цвіту.****

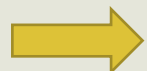
Незважаючи на що ?

(хоч), [ ].

**Йшли в степи майстри
ланів, дарма що дощ
холодний сіяв.**

Вупереч чому ?

[ ], (дарма що).

Підрядна допустова частина відповідає на питання **незважаючи на що? всупереч чому?** і приєднується до головної сполучниками **хоч (хоча); дарма що; незважаючи на те що; хай; нащо** або сполучними словами: **куди не; скільки не** та ін.

Якщо підрядна допустова частина стоїть перед головною частиною, у реченні можуть бути протиставні сурядні сполучники **а, та, зате, проте, однак, але.**

Списати речення, ставлячи розділові знаки. Визначити вид підрядних речень, схарактеризувати засоби зв'язку підрядного з головним.

1. Нехай умру та думка не умре. Даю тобі цей меч дарма що ти не сильна.
2. Знов повіяло в душу весною хоч кругом ще білють сніги...
3. Хоч на щастя життя багате але кожну людину ждуть і печалі і сум і втрати.
4. Не стануть святами ніколи будні хоч як би там не мудрували трудні.
5. Незважаючи на всі ті переживання був я найщасливішою людиною в світі.

Списати народні прислів'я, вставляючи на місці крапок пропущенні сполучники. Вказати у записаних реченнях підрядні частини, визначити їх вид.

1. ... нічого не виходить, а ти, Марку, грай! 2. ... як гадюку грій, вона однаково вкусить. 3. ... у вола язик довгий, а говорити не може. 4. ... кілка на голові теши, а він все своє. 5. ... кобилу вовки з'їли, а голоблі ж цілі! 6. ... пироги пісні, зате слова масні.

7. ... під носом косовиця, а в голові ще й зяб не орано. 8. Їж, Левку, ... і глевко. 9. ... нічого їсти, та весело жити.

- Для самоконтролю: Хай, хоч, нехай, хоч, дарма що, правда, д

Пояснювальний диктант. Вказати складно підрядні речення, визначити вид підрядних частин. Пояснити розділові знаки. Значення виділених слів з'сувати за словником. Визначити стиль уривка.

Хоч прислів'я, як і інші фольклорні твори, відбивають особливості соціально-побутового життя свого народу, вони мають багато спільного із прислів'ями народів інших. Незважаючи на те, що тут, безсумнівно, наявні запозичення, основна причина подібності полягає все ж в іншому. Подібні явища природи, предмети, знаряддя праці тощо викликають подібні асоціації.

У народів з етнічною, історичною й мовною близькістю прислів'я, хай вони й вражають своєю оригінальністю, особливо подібні.

1.Перебудувати складносурядні речення у складнопідрядні з підрядно допустовими.

2.Прочитати, правильно інтонуючи. Виписати складнопідрядні речення з підрядними допустовими .Підкресли сполучники, якими підрядна частина з'єднується з головною.

1.На морі був шторм, але теплохід прибув своєчасно. Йшли на веслах проти течії, проте жоден з нас не втомився. Була рання весна, але на дворі було вже дуже жарко.

2.Ой сонечко ясне,
Невже ж ти втомилосьь,
Чи ти розгнівилось? Іще
не лягай!

Без тебе так страшно
І темно надворі,
Хоч місяць і зорі
Освітять наш край.

Піймали Щуку молодці та в шаплиці гуртом до суду притаскали,
хоча чуби й мокренькі стали.

3. Вільний (або зоровий) диктант. Записати текст, використати складнопідрядні речення.
4. Прочитати. Вказати складнопідрядні речення Самостійно опрацювати правило в підручнику, з'ясувати вид складнопідрядних речень.
5. Творча робота.

3. Слух - річ надзвичайно важлива. Це не тільки здатність відтворити музичну фразу. Це спроможність вислухати співрозмовника так, щоб вгадати мелодію його душі. Мова йде про внутрішній слух, тому-то термін "такт" застосовується і в музиці, і в моралі.

4. Чи спроможні ми пожаліти людину, якщо з нею не знайомі? Якщо бачимо когось сьогодні вперше й востаннє, чи здатні йому допомогти, підтримати? Чи не притумлюєтьс у нас оте святе почуття співпереживання? Мистецтво – це почуття безперервно будить, пробуджуючи в людині людяне.

5. Записати 4-5 речень на тему "Чи потрібні сьогодні Дон Кіхоти". Використати в роботі складнопідрядні речення з підрядними умови та допустовим. Попередньо з'ясувати значення слів донкіхоцтво, донкіхотьський, донкухотствувати, ввести одне з них у речення.